

INFORMATIEVE RAAD 16 FEBRUARI 2023

Notulen van de vergadering

Voorzitter: de heer E.H. Timmer

Griffier: de heer W. van Zanen

Tevens aanwezig: de heer E. Bouwhuis (GL), de heer T.A.C. de Bruijn (GL), mevrouw N. van Engelen (GL), mevrouw H. van 't Riet (GL), mevrouw Y. Yildiz-Kaya (GL), de heer W. Advokaat (OD), de heer J.A.C. van Heumen (OD), de heer J. de Jong (OD), mevrouw N.F.C. Moors (OD), de heer H.J. Berkhout (D66), mevrouw S.E. Muijs (D66), mevrouw O.U. Ramautarsing (D66), de heer J.A. Jägers (VVD), mevrouw V.A. Voermans (VVD), de heer W.K. van Es (PvdA), mevrouw S. Kuilman (PvdA), de heer E.S. den Heijer (OPD), de heer P.A. Prins (OPD), de heer M. Grishaver (OnPD) en mevrouw A.R. van Marion (OnPD)

Vanuit het college aanwezig: wethouder M. Everhardt, wethouder J.D.W. Klaasse, wethouder P.A. Prins en wethouder M.A. Sikkes-van den Berg

Ambtelijke ondersteuning: de heer S. Roes

1. Opening en mededelingen door de voorzitter, vaststelling agenda

De voorzitter heet iedereen van harte welkom.

Er is een interessante column geschreven door de Ombudsman over het geheim van Diemen van wat is de reden dat het hier goed gaat. Spreker raadt alle aanwezigen aan om deze column te lezen in Binnenlands Bestuur.

Aankomende dinsdag 21 februari staat voor de raadsleden een werkbezoek gepland bij Florente en die vindt plaats in de Noorderbreedte in plaats van de Kersenboom.

2. Mededelingen portefeuillehouder

Wethouder Prins zegt dat het college, ondanks het feit dat zij in gesprek is met de ontwikkelaar Dura Vermeer, verrast is van een bericht in de media dat het bedrijf stopt met het bouwen van de koopwoningen in Park Valley. Hopelijk kan volgende week meer worden verteld over de status van dit project.

3. Raadsadres d.d. 1 dec. Vattenfall: ontwikkeling Datacenter Diemen

De voorzitter meldt dat het Reglement van orde de mogelijkheid biedt om externen deel te laten nemen aan de beraadslagingen. Het presidium stelt voor om hiervan gebruik te maken. Hiermee wordt ingestemd. Vandaar dat er vanavond 3 mensen aan tafel zitten, namelijk mevrouw Poorte (Development manager Vattenfall), de heer Dehue (Programmamanager Groene Warmte Vattenfall) en de heer Van de Kraats namens de initiatiefnemers Datacenter Diemen. Voorts zijn er nog een aantal gasten op de publieke tribune, namelijk de heer Snip en mevrouw Brinkman, mede namens de initiatiefnemers Datacenter Diemen.

De heer Van de Kraats memoreert dat het coalitieakkoord een streep heeft gezet door nieuwe datacenter-initiatieven terwijl er al 5 jaar overleg plaatsvindt met de gemeente over dit initiatief. In 2017 is de commerciële partij op zoek gegaan naar geschikte plekken voor nieuwe datacenters omdat er sprake is van een enorme behoefte aan opslag en die neemt

nog steeds toe. Er is gezocht naar een plek met een grote vraag naar dataopslag en dat is Amsterdam. Voorts is gezocht naar een plek waar veel stroom aanwezig is en dan kom je bij het grote overslagstation van TenneT en er is gezocht naar een plek waar geen beslag werd gelegd door de bouw van woningen of het plannen van groen. Zo werd uitgekomen op Vattenfall-eiland. Met dat initiatief zijn Datacenter Diemen en Vattenfall naar wethouder Scholten gegaan en die zag ook dat dit hiervoor de uitgelezen plek was. Het plan is op hoofdlijnen uitgewerkt en voorgelegd aan het college en daar is in 2018 een positief principebesluit op gekregen. Het college gaf daarbij aan denk aan duurzaamheid.

De heer Dehue geeft aan dat Vattenfall voor een groot aantal woningen in Diemen maar ook in Almere en Amsterdam stadswarmte levert. Die warmte komt nu vooral uit de gasgestookte elektriciteitscentrales. Er is een urgente noodzaak om het gebruik van aardgas terug te dringen en dat betekent dat de elektriciteitscentrales minder warmte zullen gaan maken. Dat is ook om de toekomstige leveringszekerheid te borgen en daarom is er behoefte aan duurzame warmtebronnen.

Destijds is een convenant met de gemeente gesloten over de ontwikkeling van een biomassacentrale en daarin is vastgelegd dat Vattenfall van plan is om eerst de biomassacentrale te ontwikkelen en die daarna stapsgewijs uit te faseren door het gebruik van andere duurzame warmtebronnen. Op langere termijn is in de plannen aan dik 100 MW geothermie/aardwarmte voorzien en ook ongeveer 100 MW aan restwarmte van datacenters. Onderhavig initiatief zou ongeveer de helft van die datacenter-restwarmte moeten leveren. Als een streep hierdoor wordt gezet heeft dat ook consequenties voor de bronnen voor het stadswarmtenet. Dan kan bijvoorbeeld een stapsgewijze uitfasering van biomassa langer duren.

Mevrouw Poorte zegt dat op dit moment de behoefte aan datacenters aan het toenemen is. Het gros van de datacenters dat nu gebouwd is of in aanbouw is maakt geen gebruik van restwarmte uit koppeling omdat ze liggen op plekken waar geen warmtevraag is. In onderhavig geval is dit de perfecte locatie om gebruik te maken van restwarmte omdat het dicht naast het warmtenet ligt en op een industrieterrein waar weinig andere kansen zijn om het terrein te benutten en het is een van de grootste restwarmte-initiatieven tot nu toe die er zijn in Nederland.

Onafhankelijke Partij Diemen constateert dat in de huidige maatschappij de meeste mensen gebruikmaken van een mobiele telefoon, internet, thuiswerken enzovoort. Bij het neerzetten van een datacenter zijn de 3 meest belangrijke factoren het energieverbruik, het waterverbruik en de locatie. Een datacenter gebruikt heel veel energie, soms wel gelijk aan 400.000 huishoudens per jaar, soms wel meer dan 1300 GW/u per jaar. Echter, sinds 2015 is het internetverkeer met 440% gestegen maar het energieverbruik van datacenters in Nederland bleef stabiel. Volgens het CBS is de levering van elektriciteit aan datacenters in 2020 gegroeid met 3.2 miljard kilowatt per uur. Hiermee ging slechts 2,8% van het landelijk elektriciteitsverbruik naar datacenters en 1,96% daarvan komt voor rekening van Noord-Holland omdat 70% van de datacenters in deze provincie staan. In 2030 zullen landelijk gezien de datacenters naar verwachting 5% van het totale aanbod aan elektriciteit gebruiken. Op dit moment gebruiken datacenters al voor 88% duurzaam opgewekte stroom. Een server op eigen locatie is veel minder efficiënt omdat de capaciteit vaak niet volledig wordt benut. De overheid is bijvoorbeeld van 65 kleine datacenters overgegaan naar 5 grotere en dat leverde een besparing op van 50%. Ook veel andere bedrijven gaan wegens energiebesparing over naar datacenters om hun gegevens over te zetten. Een datacenter heeft koeling nodig en dat kan door luchtkoeling, waterkoeling of gecombineerd. Oude datacenters hebben bij een temperatuur boven de 20° niet genoeg aan

alleen luchtkoeling en dan wordt er met waterkoeling bijgesprongen maar in 80-90% van de tijd gebruikt een datacenter in Nederland geen water bij het koelproces. Volgens het CBS gebruiken datacenters 0,088 procent van het totale leidingwatergebruik in Nederland. In Noord-Holland wordt ongeveer 0,6% van het drinkwater gebruikt als spoelwater maar daarbij zijn ook andere bedrijven opgenomen dan datacenters. De aardolie-industrie gebruikt 10 keer meer drinkwater en de chemische/farmaceutische industrie bijna 50 keer en de handel, vervoer en horeca ruim 40 keer zoveel drinkwater.

Nieuwe datacenters draaien zonder koelwater bij een temperatuur van 27° in plaats van 20°. Sommige bestaande datacenters worden langzaam omgebouwd. Daarnaast kunnen datacenters gebruikmaken van industriewater uit bijvoorbeeld een kanaal of een rivier die niet gezuiverd is voor drinkwater. Er is de mogelijkheid om de warmte die bij datacenters vrijkomt te gebruiken om huishoudens of andere doelen te verwarmen. Potentieel kunnen er 1 miljoen huishoudens verwarmd worden wat vele malen goedkoper is dan gas en een enorme hoeveelheid CO2 kan besparen.

De belangrijkste overweging is de hinder die bewoners/bedrijven kunnen ondervinden ten aanzien van de locatie van het datacenter. Als wordt gekeken naar de hinder die kan plaatsvinden bij de beoogde locatie valt te denken aan de grootte van het gebouw (horizonvervuiling), geluidshinder, watertekort en/of energietekorten voor inwoners en nieuwe ontwikkelingen. Energietekort en watertekort hoeven geen probleem te zijn gezien het eerdere betoog. Uitgaande van de tekeningen die tot nu zijn gezien zal dit geen horizonvervuiling veroorzaken voor bewoners want die kijken er niet op uit. Er zal geen geluidshinder zijn omdat er niemand in de omgeving woont.

Lokaal voor Diemen moet er gekeken worden of bestaande en toekomstige ontwikkelingen niet in gevaar komen omdat het lokale energienetwerk het misschien niet aankan. In de brief van het college van 5 juli 2022 staat dat in 2025 volgens de initiatiefnemer 52,5 GW uur per jaar aan elektriciteit wordt verbruikt en dit loopt op tot 613,2 GW uur per jaar in 2035. Ter vergelijking het elektriciteitsverbruik van alle woningen in Diemen bedraagt 81 GW uur per jaar. Het totale elektriciteitsverbruik van Diemen in 2020 bedroeg 295 GW uur per jaar maar Diemen is niet de enige afnemer van het datacenter. In de brief van 17 januari 2023 van het college in antwoord op de schriftelijke vragen van de VVD wordt gesproken over knelpunten die ontstaan in het netwerk waardoor andere ontwikkelingen mogelijk in gevaar komen. Het vermogen dat door het datacenter wordt gebruikt kan immers niet worden gebruikt voor andere ontwikkelingen. Dit staat haaks op wat Vattenfall zegt in haar brief van 1 december want die zegt dat het wellicht de beste locatie is voor een datacenter in Nederland omdat er sprake is van een combinatie van een directe verbinding met het landelijke hoogspanningsnetwerk waardoor er geen beslag wordt gelegd op de schaarse capaciteit van lokale midden- en laagspanningsnetten en bewoners en bedrijven niet worden belemmerd in toekomstige uitbreidingsmogelijkheden. Tevens kan het datacenter vanwege de directe aansluiting op het hoogspanningsnet gevoed worden door elektriciteit van bronnen buiten Diemen zoals wind op zee of toekomstige kernenergie. Dit geeft dus verwarring. Daar komt nog bij dat het vorige college alle medewerking verleende en het huidige college bestaat voor 80% uit het vorige. Kan de portefeuillehouder of iemand van Vattenfall of iemand van Datacenter Diemen hierover meer duidelijkheid verschaffen?

De heer Van de Kraats zegt dat er nu wordt gewerkt aan een hypermodern datacenter, de eerste in zijn soort in Nederland, die gaat werken als een gesloten systeem. Er wordt dus geen nieuw water onttrokken uit het waterleidingnet of het Amsterdam-Rijnkanaal. De warmte wordt namelijk afgegeven aan de stadsverwarming en er komt koud water terug waarmee het datacenter vervolgens wordt gekoeld.

Woningen en bedrijven zijn aangesloten op het lokale netwerk van Liander. Daar is een capaciteitsprobleem omdat de stations vaak in de jaren zeventig zijn gebouwd en die hebben

heel weinig ruimte om fysiek uit te breiden omdat ze in een bestaande omgeving staan. Landelijk is er onvoldoende capaciteit en dat heeft niet zozeer te maken met stroomverbruik maar met het stroomaanbod. Door de aanleg van zonnepanelen en windparken gaat er extra veel stroom door het net. Het datacenter komt rechtstreeks op het hoofdnetwerk van TenneT omdat het een grootverbruiker is. In een brief, die aan de griffier zal worden gegeven, verklaart TenneT dat er voldoende transportcapaciteit beschikbaar is voor het datacenter in Diemen, niet alleen voor nu maar ook voor het geplande groeipatroon. Die problematiek is er dus niet.

GroenLinks ziet positieve kanten aan de vestiging van een datacenter. Het is praktisch dat het kan worden geplaatst bij een hoogspanningsverdeelstation en dat de restwarmte aan Vattenfall kan worden geleverd. Goed is dat er een innovatieve manier van restwarmte overdragen wordt toegepast dat een voorbeeld kan zijn voor anderen. Het landschap zal er niet mooier op worden maar de gekozen locatie zal weinig effect hebben op de inwoners van Diemen en omliggende gemeenten.

Echter, er zijn ook minpunten te benoemen. Bij de plannen in 2018 was er sprake van een datacenter van maximaal 25 MW en ondertussen wordt er gesproken over 90 MW en dat vraagt veel meer energie en transportcapaciteit. Uit de informatie die via het college van TenneT is ontvangen blijkt dat dit voor de toekomst problemen kan opleveren voor de transportcapaciteit in Diemen maar ook voor andere gemeenten en zelfs voor de kop van Noord-Holland zal dit daadwerkelijk negatieve effecten hebben. Er sprake van een gesloten koelsysteem maar in de plannen staat dat er ook een alternatief systeem moet zijn voor het geval Vattenfall de warmte niet nodig heeft of als er onderhoud moet worden gepleegd en de warmte niet aan Vattenfall kan worden geleverd. Wat is dan het alternatief om de koeling op een goede manier te regelen? Dat zijn de voornaamste redenen om niet met het datacenter in te stemmen. Er zijn inmiddels verkiezingen geweest en daarom is er sprake van een wijziging van ideeën binnen de gemeenteraad.

De heer Van de Kraats legt uit dat de eerste plannen van 25 MW ermee te maken had dat de initiatiefnemer was aangewezen op het lokale netwerk van Liander. Echter, het station van Liander aan de Venserweg was helemaal gevuld en daar was geen extra ruimte. Toen bleek dat de initiatiefnemers bij TenneT wel terecht konden maar TenneT geeft alleen grotere volumes af. TenneT gaat namelijk een veld niet voor kleine volumes beschikbaar stellen. Bovendien, als restwarmte wordt afgegeven aan de stadsverwarming moet op een veel hogere temperatuur restwarmte worden afgegeven. Een traditioneel datacenter geeft ongeveer 25° restwarmte maar de stadsverwarming zit aan de bron met temperaturen van 90-100°. Dat betekende dat het datacenter opnieuw moest worden ontworpen. Er gaat gewerkt worden met servers met een heel hoog vermogen. Die kunnen daardoor veel meer aan en ze komen op een veel hogere bedrijfstemperatuur. Om de hogere capaciteit van de servers te kunnen bewerkstelligen is ook veel meer stroom nodig. Als Vattenfall op bepaalde momenten geen behoefte heeft aan restwarmte op bijvoorbeeld hele warme dagen, zal het datacenter op een andere manier worden gekoeld en dat gebeurt met airconditioners op het dak van het gebouw en in een bijgebouw.

Mevrouw Poorte vult aan dat bijna 100% van het vermogen zich vertaalt in restwarmte en daarmee is het voordeel voor het stadswarmtenet ook significant groot.

GroenLinks vraagt of voor de airconditioning geen water van buitenaf wordt gebruikt.

De heer Van de Kraats legt uit dat dit kan op hetzelfde gesloten net en dat daarvoor dus geen aanvullend water nodig is. In het nieuws wordt gezien dat de capaciteit van het net

landelijk een probleem wordt. Daarom is het plan uitgebreid met een batterijsysteem. Het capaciteitsprobleem in het elektriciteitsnet manifesteert zich op piekmomenten. Dat is 's ochtends en aan het eind van de middag. Met het toegevoegde batterijsysteem worden de pieken eruit gehaald. Omdat het datacenter een hele grote capaciteit heeft, heeft dat ook echt impact op het net. Het switchen tussen wanneer stroom uit de batterij wordt gehaald en wanneer er stroom ingaat kan het nutsbedrijf straks op afstand besturen.

PvdA vraagt welke partijen staan achter Datacenter Diemen. Wat draagt de warmtelevering bij aan het van het gas afhalen van de gemeente Diemen? Waar komt de stroom van TenneT vandaan? Is dat de Vattenfall-centrale? Gezien de toekomstige uitbreiding en versterking van het netwerk, zeker naar Ens toe zal dit problemen opleveren voor het netwerk van TenneT. Hoe zit het met de uitstoot van CO2 van de combinatie van het datacenter met Vattenfall? Hoe zit het met het lawaai voor de omgeving omdat het dicht bij een natuurgebied ligt met zeldzame dieren als vleermuizen die nogal gevoelig zijn voor dat soort geluiden? Wat zijn de win-winkansen voor de gemeente Diemen?

De heer Van de Kraats geeft aan dat er sprake is van een project BV. Spreker vertegenwoordigt Raak Ontwikkeling, een projectontwikkelaar. Er zijn al een paar datacenters ontwikkeld samen met Switch datacenters. Het datacenter aan de Treubweg is ook met dat bedrijf ontwikkeld. Raak Ontwikkeling zoekt de locatie en begeleidt de ruimtelijke ordeningsprocedures. Switch datacenters heeft de technische kennis en doet de engineering van het hele gebouw. Het datacenter aan de Treubweg zorgt voor de stadsverwarming in Holland Park. Voorts is er in Weesp een datacenter ontwikkeld. Alle datacenters in Nederland gebruiken gemiddeld voor 90% duurzame stroom dat komt uit zon en wind. Ook hier is het de bedoeling dat de stroom zoveel mogelijk uit zon en wind wordt betrokken. Een datacenter verbrandt niets want alles draait op stroom. Als het datacenter uitvalt zijn dieselaggregaten het alternatief. Die moeten eens in de maand worden getest en zelfs dat gebeurt elektrisch. Het aanslaan van de dieselverbranding is hoogstens één keer per jaar. Daarom is de uitstoot van CO2 nagenoeg nul en wordt er nagenoeg geen geluid geproduceerd. Als het datacenter de warmte niet kwijt kan bij de stadsverwarming moet de airconditioning gaan draaien en dan geven de chillers op het dak een wat zoemend geluid. Overigens gaat dit allemaal om zaken die moeten worden getoetst aan de geldende normen.

De heer Dehue merkt op dat door de restwarmte die wordt afgegeven aan het net er minder gas hoeft te worden verstookt en dat geeft CO2-besparing. Als er op de lange termijn meer duurzame bronnen zijn doet deze bron ook mee met het afbouwen van de biomassa-inzet. Diemen zit voor een klein deel op het warmtenet en daarvoor wordt de warmte nu duurzamer opgewekt. Daarnaast is het ook een extra duurzame warmtebron en in principe is het mogelijk om meer woningen in Diemen op het stadswarmtenet aan te sluiten om op die manier van het aardgas af te gaan.

D66 vraagt of goed wordt begrepen dat het datacenter zelf nagenoeg geen CO2 uitstoot.

De heer Van der Kraats gaat ervan uit dat het een van de schoonste bedrijven in heel Diemen zal zijn.

D66 stelt dat het een eis van de provincie was dat de CO2-uitstoot nul zou zijn.

De heer Van de Kraats zegt dat het dan gaat om de stikstofuitstoot. Het datacenter zelf heeft een CO2-uitstoot van nul maar de uitzondering daarop is de jaarlijkse test van de dieselgeneratoren.

D66 vraagt hoe wordt geweten dat er groene stroom wordt afgenomen want het is stroom van TenneT.

De heer Van de Kraats legt uit dat TenneT alleen de infrastructuur verzorgt maar stroom afnemen doe je bij een andere partij. Contractueel kan worden afgesproken hoeveel stroom wordt afgenomen en dat is tegenwoordig met certificaten geborgd.

VVD is van mening dat het gaat om een moeilijke afweging waarbij met veel aspecten rekening moet worden gehouden zoals natuur, werkgelegenheid et cetera. Kan worden toegelicht wat dit specifieke voorstel betekent voor inwoners en bedrijven in Diemen zowel qua kansen als bedreigingen? Om hoeveel huishoudens gaat het bij de stadswarmte die wordt geleverd? Zowel het provinciebestuur als de gemeente Diemen staan kritisch tegenover de komst van datacenters. Zijn er al gesprekken hierover gevoerd?

Hoe kijkt de heer Van de Kraats aan tegen het afremmen van datagebruik. Het is nu bijna gratis en zou er niet op een andere manier mee moet worden omgegaan zodat de vraag naar dataopslag wat wordt afgeremd? Hoe bedreigend ziet de wethouder de komst van het datacenter voor het halen van de lange termijn doelstelling om in 2040 energieneutraal te zijn?

De heer Van de Kraats stelt dat het een vrije markt is. Alle consumenten gebruiken data en dat neemt alleen maar toe want er komen steeds nieuwe mogelijkheden.

De heer Dehue gaat ervan uit dat uit het datacenter uiteindelijk 60 MW aan warmte kan worden gehaald. Met een warmtepomp wordt dat nog iets opgekrikt om het in het warmtenet te stoppen. Dan kunnen er 40.000-50.000 woningen mee worden verwarmd, afhankelijk van de grootte van de woningen en het energieverbruik.

VVD vraagt aan welke termijn dan wordt gedacht voordat dit wordt gerealiseerd.

Mevrouw Poorte gaat uit van een langzame groei. Dan wordt begonnen bij 20 MW en in 10 jaar tijd zal worden gekomen tot 60 MW.

Ouderenpartij Diemen vraag wat de win-winsituatie voor Diemen is. Er is sprake van tegenspraak tussen de informatie van TenneT en de gemeente aan de ene kant en de informatie van Vattenfall over het stroomverbruik. Nergens uit de stukken van Vattenfall blijkt dat de techniek van batterij-opslag meerdere keren is bewezen en beproefd. Wat is het plan B als de techniek in de praktijk niet werkt of het allerlei andere problemen oplevert?

Vattenfall geeft in een brief aan zich te houden aan de voorwaarden die Diemense gemeenteraad aan de realisatie van nieuwe datacenters stelt. De fractie heeft voorgesteld om een referendum te houden zodat alle kiesgerechtigde inwoners van Diemen zich kunnen uitspreken. Legt Vattenfall zich neer bij de uitslag van het referendum als een meerderheid tegen de komst van een nieuw datacenter is?

De fractie onderschrijft de passage in het coalitieakkoord om niet mee te werken aan de komst van een nieuw datacenter in Diemen. Daarom zal het college ook niet worden opgeroepen om opnieuw in gesprek te gaan met de initiatiefnemers. Het beslag op de stroomcapaciteit van een nieuw datacenter wordt geraamd op 2 keer het huidige stroomverbruik van heel Diemen of 5 keer het huidige stroomverbruik van alle woningen in

Diemen en de Ouderenpartij Diemen wil niet het verwijt krijgen dat de raad ooit heeft ingestemd met het verzoek dat tot verregaande gevolgen kan leiden voor huidige en toekomstige inwoners en bedrijven, scholen of laadpalen. Nu al zijn er wachttijden. De aanvraag van Vattenfall kan grote gevolgen hebben voor met name de stroomcapaciteit in Diemen en daarom dienen hierbij de bewoners van Diemen te worden betrokken via een referendum.

De heer Van de Kraats wijst erop dat het datacenter restwarmte levert. Een datacenter is een belangrijke stap in de energietransitie. Het gaat bijna functioneren als een nutsbedrijf want het levert energie en daarmee kan Diemen zijn voordeel doen. Wat betreft het referendum is het aan de gemeente om de instrumenten in te zetten die zij nodig acht om zo'n plan te beoordelen. De initiatiefnemers hechten aan een betrouwbare overheid. Er wordt al 5 jaar lang aan dit initiatief gewerkt en er is veel geld ingestoken. Er is een nieuwe gemeenteraad maar er mag ook worden gerekend op een bestendige overheid. Het plan zal moeten worden getoetst op goede ruimtelijke argumenten en het is de vraag of de burgerij in een te houden referendum in staat is om de goede ruimtelijke argumenten te benoemen want dat schrijft de wet voor.

De heer Dehue wijst op de enorme behoefte aan dataverbruik in Nederland en dat betekent ook elektriciteitsverbruik voor alle datacenter. De vraag is dan waar zo'n datacenter slim kan worden neergezet. Dat is op een plek waar je de restwarmte goed kunt gebruiken.

Ouderenpartij Diemen memoreert dat de fractie enige tijd geleden het idee heeft geventileerd om gebruik te maken van aquathermie, onder andere vanuit de Weespertrekvaart. Toen werd aangegeven dat de mogelijkheden voor aquathermie vanuit de Weespertrekvaart minder worden door het afvalwater van het datacenter aan de Treubweg, namelijk door de verwarming van het water van de Weespertrekvaart waardoor het minder kan koelen.

De heer Dehue zegt dat er geen restwarmte wordt gekoeld aan het oppervlaktewater en daarom zal dit datacenter geen invloed hebben op de aquathermie. De warmte die wordt gewonnen uit aquathermie heeft bovendien een hogere prijs voor de gebruiker dan deze restwarmte. Deze restwarmte heeft namelijk een hogere temperatuur, ook door de vernieuwde koeltechniek, terwijl bij aquathermie, zeker in de winter, wordt gestart met een hele lage temperatuur. Er moet dus meer elektriciteit in aquathermie worden gestoken om een nuttige temperatuur te realiseren waarmee een huis kan worden verwarmd.

De heer Snij geeft aan de eigenaar te zijn van het datacenter aan de Treubweg. Ook daar is sprake van een gesloten systeem en een restwarmte-koppeling met Holland Park is ingepland wanneer over 3 jaar daar de nieuwbouwwijk wordt gebouwd. Uiteindelijk wordt er dus ook gezorgd voor minder gasverbruik in Diemen.

Ons Diemen merkt op dat Diemen enorm zijn best doet om aan de RES te voldoen en om zoveel mogelijk energie op te wekken in Diemen. Dat geeft weerstand wanneer er locaties worden gezocht voor zonnepanelen of windmolens. Dan is het bijna niet te verkopen aan de inwoners dat het viervoudige of vijfvoudige dat Diemen extra moet opwekken wordt opgeslurpt door een datacenter.

Onafhankelijke Partij Diemen geeft aan dat het datacenter niet alleen voor Diemen is. Het gebruikt stroom van de hele regio.

Ons Diemen heeft het idee dat de Onafhankelijke Partij Diemen in de goede richting zit wat betreft het aandeelhouderschap van de project BV die het plan naar voren brengt.

Onafhankelijke Partij Diemen vraagt of Ons Diemen zijn woorden terugneemt want de Onafhankelijke Partij Diemen is geen aandeelhouder.

Ons Diemen leest op pagina 3 van de brief van Datacenter Diemen dat de noodstroomvoorziening, die bestaat uit batterijen en dieselgeneratoren, periodiek wordt getest. Hoe groot moeten die batterijen wel niet zijn want de servers gebruiken zeer veel stroom? Wanneer worden de dieselgeneratoren getest? Is dat een keer in de maand of een keer in de 14 dagen? Waarom is gekozen voor een vervuilend dieselaggregaat want het is toch zo'n schoon bedrijf werd net gezegd?

Waarom is er niet onderzocht om een datacenter in Lelystad te plaatsen? Dan is ook een koppeling met TenneT mogelijk en het stadswarmtenet kan daar gevoed worden. Aan het datacenter wordt groene stroom geleverd uit windenergie of zonnestroom maar soms is er weinig wind of zon. Waar komt dan de stroom vandaan? Gaat dan de centrale in Diemen bijspringen? Als de batterijen of het dieselaggregaat niet willen starten gaat de centrale in Diemen meer uren draaien om het op te vangen? Als er stroomuitval is van langere duur, kan Vattenfall dan garanderen dat er niet meer draaiuren worden gemaakt dan oorspronkelijk is afgesproken en die ook omlaag gebracht zouden worden?

De heer Snip legt uit dat zo'n batterijopslagsysteem de enige goede manier is om ervoor te zorgen dat de energie van wind en zon kunnen worden opgevangen en losgelaten wanneer het nodig is. De piek in de ochtend en in het begin van de avond in het gebruik is 50% hoger dan de rest van de dag. Zo'n batterijopslag is een veelgebruikte oplossing hiervoor. Dit wordt gedaan met goedkopere en veel meer milieuvriendelijke batterijen dan de lithium-ion accu's in auto's.

Als het datacenter net zoveel energie gebruikt als heel Diemen is het nog steeds zo dat alle datacenter in Nederland ongeveer voor 3% van het stroomgebruik staan en dat was 25 jaar hetzelfde percentage. Er is een kleine groei en het gaat naar 4 of 5%. Uiteindelijk is een datacenter nodig om te vergroenen en om thuis te werken en om heel veel dingen via apps te doen. Voorkomen moet worden dat er datacenter komen in weilanden waar geen stadswarmtenet is. In Diemen zit een grote gascentrale en die wil verduurzamen. Er is een hele grote stroomaansluiting en alle gebruikers willen graag bij de knooppunten van Amsterdam zitten want Amsterdam heeft een van de meest efficiënte connectiviteit hubs ter wereld, namelijk Sciencepark Amsterdam/Schiphol. Daarom is Nederland veel efficiënter dan elk ander land. Wanneer je een datacenter midden in een weiland neerzet gooi je energie weg. Onderhavig datacenter zit op het hoofdspinningnetwerk. Het is een grootverbruiker maar er worden veel kleine gebruikers mee gebundeld. In het land staan veel computers nodeloos aan. Het is beter om die alleen aan te zetten naar behoefte. Uiteindelijk is het gebruik 70% minder dan wanneer het elders zou staan. De gascentrale gebruikt nu 500-600 MW als die volop in bedrijf is en dat moet minder worden.

Ons Diemen vraagt hoe lang het datacenter op de batterijen kan draaien. Hoe vaak worden de generator en de batterij getest? Er ligt een leiding van Amerika naar Nederland en dan moet een leiding naar Lelystad toch ook lukken?

De heer Snip zegt dat je met glasvezel data uit de hele wereld in een milliseconde kunt halen maar apps vragen een hogere snelheid omdat ze responsief zijn. Minder belangrijke data draaien al in Noorwegen en Zweden naast hydro-elektriciteit waardoor er ongelimiteerd stroom is. Het gaat nu om een meer lokale hub en die is ook veel duurder om in Amsterdam

te hebben dan in bijvoorbeeld Zweden waar de stroom bijna niks kost. Het gaat hier dus om lokale data zo dicht mogelijk bij de gebruikers.

Het netwerk in Nederland is het beste stroomnetwerk ter wereld en die gaat bijna niet plat. Generatoren zijn alleen maar nodig voor als het stroomnetwerk uitvalt. Datacenters kunnen dan in de lucht worden gehouden door generatoren die aanspringen en mensen kunnen verder met hun belangrijke zaken.

De generatoren worden 1 keer per jaar getest. In de aerius-berekeningen gaat het dan om 0,00 uitstoot. De berekeningen kijken 3 maanden vooruit. Het gaat hier om de nieuwste generatoren die weinig uitstoten met filters en scrubbers en een groot geluidspakket. De batterijen kunnen meestal 3 uur stroom leveren.

D66 memoreert dat in het coalitieakkoord is gezegd dat nieuwe initiatieven voor datacenters niet zullen worden toegestaan naast het datacenter dat er al staat. De fractie is niet zo voor het houden van een referendum over deze zaak. Er moet uiteindelijk een besluit worden genomen en wanneer het coalitieakkoord wordt gevolgd is het antwoord nee en misschien komen er nieuwe ontwikkelingen waardoor coalitiepartijen er anders over gaan denken. De stukken van Vattenfall lezen als een verkoopbrochure maar er zijn een aantal risico's want TenneT zegt dat het kan zijn dat de lokale netten moeten worden gebruikt voor de woningen, scholen enzovoort. Het is heel belangrijk dat de stroomvoorziening naar woningen en bedrijven in Diemen niet geraakt zal worden en niet plotseling het licht uitvalt omdat er heel veel elektriciteit wordt opgesoupeerd door het datacenter.

Er zijn meerdere datacenters in Amsterdam. Waarom zou dit datacenter niet toegevoegd of bijgebouwd kunnen worden aan een van de andere datacenters die de heer Snip al heeft of gebruikt? Er wordt vaak gehoord over spanningen op het landelijke elektriciteitsnetwerk. Er wordt veel voltage gebruikt op deze lijn van TenneT. Kan dit geen problemen opleveren? Als deze er staat, denkt de heer Snip dan aan nog meer datacenters in Diemen?

De heer Snip zegt dat een van de redenen om op het netwerk van TenneT te zitten is dat je juist niet het netwerk in Diemen belast. Zijn 2 andere datacenters in Amsterdam Zuidoost lopen uiteindelijk via de Arena naar de Venserpweg naar Diemen. Liander heeft een paar jaar geleden geadviseerd om bij het knooppunt te gaan zitten. Zo is hij gestart bij de Verrijn Stuartweg waar Venserpweg zwaar uitgebreid zou worden. Dat is heel dicht bij het hoofdspanningsnet en de rest is allemaal fijnmazig waardoor andere gebruikers worden belast. Het stroomnetwerk is veel beter bij TenneT en dit geeft veel minder belasting van het lokale netwerk. Daardoor zullen de Diemense gebruikers nooit een probleem hebben. Er zijn wellicht wat grootverbruikers zoals kassen die niet direct een aansluiting krijgen waardoor dit soort verhalen in de lucht komen. Een datacenter in de stad bij Westpoort heeft een keer een grote aansluiting gereserveerd en daar zijn verhalen geweest dat bepaalde gebruikers moesten wachten maar het gaat nu om het hoofdspanningsnet. Die gebruikt geen kabels in de grond van Liander.

Vattenfall produceert veel stroom voor Diemen. Het nieuwe datacenter gebruikt geen stroom van Vattenfall maar zit juist naast het kruispunt waar ook Vattenfall invoedt. Het is juist goed om hier te zitten omdat daarmee het warmtenet wordt gevoed aan het begin daarvan en wat er terugkomt wordt weer opgewarmd. Datacenters zijn de meest stabiele gebruikers. Juist zonnevelden gaan ineens heel veel stroom leveren. Dit datacenter is een gewenste gebruiker voor TenneT omdat er een constante omzet wordt geproduceerd bij TenneT. Het datacenter wordt niet gesubsidieerd want er wordt heel veel extra geld betaald aan TenneT vergeleken met een reguliere aansluiting onder de 10 MW.

D66 begrijpt dat de heer Snip geen klant is van Vattenfall voor stroom maar van TenneT maar Vattenfall is wel een klant van de heer Snip voor de warmte.

De heer Snip zegt dat dit correct is. Het datacenter koopt duurzaam in en tegenwoordig zijn er ook eisen aan hoe datacenters stroom inkopen want anders kunnen ze geen klant worden.

De heer Dehue stelt dat als wordt gekeken naar de totale verduurzaming er meer datacenters nodig zijn. Dan kan ook meer restwarmte worden gebruikt. Dat kan van meer datacenters zijn maar ook van electrolisiers die in de toekomst waterstof gaan produceren. Het kan niet zijn dat de andere restwarmtebronnen per se in Diemen moeten liggen. Die kunnen ook in Almere of Amsterdam liggen. Begrepen wordt dat er ondanks dat op het hoogspanningsnet wordt gezeten er toch zorgen zijn over wat doet dit met de stroomvoorziening in Diemen. De gemeente kan de gesprekken voortzetten en daar duidelijke randvoorwaarden aan stellen om dat ook te borgen.

Wethouder Sikkes zegt dat het convenant pas in werking is zodra Vattenfall het investeringsbesluit heeft genomen. Dat is op dit moment nog niet gebeurd en de rechtszaak omtrent de biomassacentrale speelt nog, dus zo lang zal het nog wel duren maar op dit moment houdt de gemeente Vattenfall er niet aan en Vattenfall houdt de gemeente niet aan het convenant.

Op 2 juli 2020 heeft de raad een motie aangenomen waarin de raad het college heeft opgeroepen om houtige biomassa te weren als energiebron voor het verwarmen van het warmtenet. Het is niet aan te nemen dat er een aparte buis komt voor de warmte van het datacenter en die van de houtige biomassa. Dat zal één buis zijn en dat zou betekenen dat Diemen er geen profijt van heeft want de raad heeft het college via de warmtetransitie verboden om het warmtenet uit te breiden zolang die gevoed wordt door houtige biomassa van de biomassacentrale.

Het wordt wellicht ingewikkelder om de doelen van energieneutraal in 2040 te halen wanneer er meer energie wordt gebruikt die ook door andere partijen wordt gebruikt. Het is evident dat er minder data kunnen worden gebruikt en in 1972 heeft de Club van Rome al de uitspraak gedaan dat er grenzen zitten aan de groei. Dat zou ook moeten gelden voor data en de rijksoverheid zou wel degelijk grenzen kunnen stellen aan dataverbruik en het willen ontmoedigen omdat energie en grond beperkt zijn om energie op te wekken en te verbruiken.

Wethouder Prins zegt dat het college informatie aan de raad heeft verstrekt die rechtstreeks komt van TenneT. Er wordt gerefereerd aan een brief van TenneT die het college niet kent en het college zou daar graag een afschrift van willen hebben. Door de aansluiting van het datacenter ontstaan er wel degelijk knelpunten, ook in de transportkwaliteit van het laag- en middenspanningsnetwerk.

De heer Van de Kraats merkt op dat een belangrijk onderwerp is of er voldoende stroom wordt geproduceerd en wat de capaciteit van het netwerk, de leidingen en de stations is. Wellicht is door de informatie van TenneT daar verwarring over ontstaan. In ieder geval hebben de knelpunten die nu in het net zijn allemaal met capaciteit te maken, met de infrastructuur. Doordat het datacenter rechtstreeks op het hoofdnetwerk zit ontstaan er geen knelpunten en dat staat ook in de brief maar het is goed om daarover verheldering op te vragen bij TenneT.

Alle gebruikers hebben recht op stroom. Dat wordt aangevraagd bij TenneT en TenneT heeft een leveringsplicht. Natuurlijk wil Diemen niet dat er een tekort ontstaat maar de vraag is of de gemeenteraad die afweging moet maken om het plan te beoordelen. Dit is namelijk geen toetsingskader in het kader van een goede ruimtelijke afweging.

Ouderenpartij Diemen vraagt of de heer Van de Kraats vanavond een antwoord heeft gekregen op het verzoek aan de raad om weer toe te staan dat het college met hem in overleg gaat.

GroenLinks ziet veel goede kanten aan een datacenter op deze locatie, vooral met de restwarmte die goed kan worden gebruikt als duurzame warmte. Het gaat hier echter om een high scale datacenter qua megawatt. Datacenter Diemen schrijft in een eerdere brief dat dit niet valt onder het voorbereidingsbesluit van het ministerie omdat wordt voldaan aan de megawatt maar niet aan de oppervlakte. Dat is waar maar er dient ook een afweging plaats te vinden waar dit soort giga energieslurpende bedrijven worden neergezet, hoe dit wordt verdeeld over Nederland en hoeveel we er maximaal willen hebben. Dat besluit moet landelijk genomen worden en als dat uiteindelijk betekent dat dit de beste plek is om zo'n datacenter neer te zetten zal de fractie zich daar uiteindelijk in kunnen vinden maar de raad kan niet zomaar besluiten om hier een 90 MW datacenter neer te laten zetten terwijl het invloed heeft op Diemen, op vele omliggende gemeenten en op de keuzes voor datacenters op andere plaatsen. Dit dient integraal voor het hele land te worden bekeken. De fractie zal zich dus aan het coalitieakkoord houden en wil het college meegeven om het zo te houden.

Wethouder Prins zegt dat er terechte opmerkingen zijn gemaakt door GroenLinks en de Ouderenpartij Diemen van wat verwacht u van het college.

De voorzitter wijst erop dat volgende week een motie vreemd aan de agenda in de besluitvormende raad is geagendeerd.

Wethouder Sikkes merkt op dat als de informatieve raad zegt van het college hoeft niets te doen het college dit zal uitwerken op zo'n manier dat het ook kan worden gehandhaafd. Daarmee zou wellicht de motie van de Ouderenpartij Diemen overbodig worden.

Ons Diemen meldt dat de fractie zich houdt aan het standpunt zoals verwoord in het coalitieakkoord en dat de fractie vanavond nog niet overtuigd is.

De heer Dehue is ervan overtuigd dat het convenant is geschreven en afgesproken met elkaar met de intentie dat het is ingegaan op het moment dat het getekend is. Er staat ook in het convenant dat het beëindigd wordt als Vattenfall een negatief besluit neemt over die investering en dat impliceert ook dat het daarvoor al is ingegaan. Er staan ook een aantal afspraken in het convenant waar Vattenfall zich voor de bouw aan gehouden heeft. Zo zijn bijvoorbeeld vrijwillig de emissielimieten naar beneden aangepast in de vergunning.

Wethouder Sikkes zegt dat hij aan de heer Dehue zal laten zien waar het staat in het convenant wanneer de inwerkingtreding ervan is.

VVD denkt naar aanleiding van de informatie die vanavond is ontvangen dat het gesprek hervat kan worden.

Ouderenpartij Diemen hecht eraan dat ook de 2 andere coalitiepartijen zich uitspreken over het verzoek van Vattenfall want als er vanavond een duidelijke uitspraak komt zou de motie overbodig kunnen worden. Dat gaat dan om de herbevestiging en over het houden van een referendum kan op een ander moment van gedachten worden gewisseld buiten deze vergadering om.

De motie vraagt om een herbevestiging van wat in het coalitieakkoord staat en als er nu fracties zijn die daar twijfel over laten bestaan kan natuurlijk volgende week met die motie worden gekomen maar waar gaat het dan over? Als er coalitiepartijen zijn die iets anders vinden dan in het coalitieakkoord staat is er nieuwe informatie.

PvdA wijst erop dat de fractie een handtekening heeft gezet onder het coalitieakkoord en daar zal zij zich aan houden.

D66 vindt eveneens dat de fractie zich aan het coalitieakkoord moet houden.

Onafhankelijke Partij Diemen wacht nog op de brief van TenneT die kennelijk meer informatie kan verschaffen. De fractie kan dus nog niet zeggen of zij voor of tegen het verzoek van Vattenfall is.

GroenLinks stelt dat het onderwerp niet terugkomt in de raad en dat het daarom beter is dat de Onafhankelijke Partij Diemen nu een standpunt inneemt.

Onafhankelijke Partij Diemen vindt dat het iets is voor de coalitie of ze wel of niet akkoord gaat met een datacenter want het standpunt van D66 is nog niet geheel duidelijk.

Wethouder Prins zou dan graag willen weten of de raad de opdracht geeft aan het college om dit verder af te handelen met de initiatiefnemer, dus het raadsadres in handen stellen van het college ter verdere afdoening.

GroenLinks kan zich daarin vinden.

Ons Diemen kan zich daar ook in vinden.

D66 kan zich daarin vinden.

VVD kan zich daar niet in vinden.

PvdA kan zich daarin vinden.

De voorzitter begrijpt dat de Onafhankelijke Partij Diemen en de VVD zich daar niet in kunnen vinden.

Ouderenpartij Diemen zegt dat de fractie de voorzitter zo spoedig mogelijk zal laten weten wat met de motie wordt gedaan. Wellicht dat nog overleg wordt gezocht met de andere fracties.

De voorzitter wijst erop dat morgen de agenda uitgaat en daar blijft de motie voorlopig op staan tenzij de Ouderenpartij Diemen dit volgende week meldt en dan wordt het van de agenda afgevoerd.

Ouderenpartij Diemen zegt dat morgen de griffier in kennis wordt gesteld van het standpunt van de fractie in deze voordat de agenda uitgaat.

De voorzitter schorst de vergadering.

De voorzitter heropent de vergadering.

4. Gewijzigde begroting Vervoerregio Amsterdam

GroenLinks zegt dat de consequenties van deze begrotingswijziging positief zijn voor Diemen. De fractie is blij met de 1,5 uur vrij reizenkaartjes voor mensen die dat echt nodig hebben. Die kaartjes sluiten goed aan bij het plan waar de Tweede Kamer-fracties van GroenLinks en PvdA afgelopen maandag mee gekomen zijn over het openbaar vervoer waarmee in feite wordt geïnvesteerd in het openbaar vervoer en vervoersarmoede wordt tegengegaan.

PvdA spreekt ook hulde uit voor de 1,5 uur vrij reizenkaartjes. Hopelijk maken mensen die weinig te besteden hebben goed gebruik van het OV.

VVD merkt op dat het gaat over de ambities uit het bestuursakkoord waarvoor nog nieuwe beleidskaders moeten worden uitgewerkt. Dit heeft nog geen consequenties voor 2023 maar wel voor de jaren die daarna volgen. Goed is de regeling voor huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. Het gaat om substantiële wijzigingen in deze begrotingswijziging maar de financiële situatie van de Vervoerregio is zodanig dat geen bestaande projecten hoeven te worden afgeblazen of te worden ingeperkt. Het onderwerp in het bestuursakkoord dat de VVD het meeste aanspreekt is spreiden, leiden en voorkomen en vermindering van de mobiliteitsgroei. Het gaat dan om het beter benutten van de bestaande infrastructuur teneinde de regio bereikbaar te houden.

Ouderenpartij Diemen stemt in met het voorstel.

Onafhankelijke Partij Diemen vindt het een mooi initiatief van 1,5 uur gratis reizen voor minima tot 130%.

D66 kan ook instemmen met het voorstel.

Onafhankelijke Partij Diemen zegt dat het voorstel als hamerstuk naar de raad kan.

Wethouder Prins merkt ten aanzien van de tarievenactie op dat de regeling nog in ontwikkeling is en dat het in maart of april van dit jaar zal worden ingevoerd.

Conclusie:

De voorzitter concludeert dat het voorstel als hamerstuk naar de raad gaat.

5. Mededelingen portefeuillehouder

Er zijn geen mededelingen.

6. Begroting Stichting Florente basisscholen 2023

De voorzitter wijst erop dat aanstaande dinsdag een werkbezoek aan Florente staat gepland. Dat is een mooie gelegenheid om eventueel verdiepende vragen te stellen en de raadsleden worden dan in de Noorderbreedte verwacht en niet in de Kersenboom.

D66 vindt het mooi om te zien dat de stichting zich bewust is van de financiële risico's zoals het lerarentekort en veranderend bekostigingsstelsel. Met het gevraagde besluit wordt ingestemd.

Ons Diemen constateert dat de grote reserve die er al voorgaande jaren was nu heel doelmatig wordt benut door de schommelingen in de leerlingenaantallen. Daardoor ontstaan er gaten in de begroting die hopelijk op de lange termijn weer worden ingehaald. Het college heeft op een correcte wijze toezicht gehouden op de basisscholen van Florente.

Ouderenpartij Diemen is ook van mening dat de reservepositie van Florente een groot pluspunt is. Bij de Stichting OOP zijn wel eens heel zware debatten geweest over af en toe behoorlijke gaten in de reservepositie en de moeilijke positie waarin de stichting zat om tegenvallers op te vangen. Goed is dat Florente dit heeft bereikt en gehoopt wordt dat ze dit ook kan vasthouden.

VVD zegt dat ook met de onttrekking aan de algemene reserve sprake is van een gezonde financiële positie en volgens de raadsvoordracht zijn er geen financiële risico's en gevolgen voor de gemeente Diemen maar toch is het opmerkelijk dat het bestuur van Florente in de begroting geen rekening heeft gehouden met prijsstijgingen. Dit is een mogelijk risico en is dit ook besproken in het bestuurlijk overleg en beoordeelt het college dit ook als een risico? Is bij de ouderbijdragen ook geen rekening gehouden met prijsstijgingen?

PvdA vindt het fijn dat er weer een bezoek kan worden gebracht aan Florente maar de volgende keer zou dat voor de bespreking van de begroting moeten kunnen plaatsvinden in plaats van achteraf. De reserve was voldoende om de begroting te dekken en er is nog steeds sprake van een gezonde financiële positie. Wel is problematisch het personeelstekort en de dure inhuur van personeel. Terecht daarom dat de focus ligt op goed werkgeverschap om het zittende personeel te behouden. Hopelijk komt het in Diemen niet zover als in Amsterdam waar de grootste schoolbesturen zelfstandig een plan bedacht hebben dat zeker niet de schoonheidsprijs verdient maar de fractie heeft er alle vertrouwen in dat het niet zover zal komen.

GroenLinks kijkt uit naar het werkbezoek aanstaande dinsdag om nog wat dieper in te gaan op de schriftelijke vragen die de fractie al had gesteld.

Wethouder Klaasse heeft vandaag kennisgenomen van de agenda van het aanstaande werkbezoek en er zijn wat afwijkende werkvormen gebruikt. Verwacht wordt dat het een hele leerzame bijeenkomst wordt. Het is inderdaad beter om dit voorafgaand aan de behandeling van de begroting te doen en het is goed als het presidium dit meeneemt. Het college heeft ook in een eerder stadium aangegeven dat ze dit vooraf wilde maar er was in januari geen ruimte voor een werkbezoek.

Een begroting is nog geen realisatie en het is altijd spannend wat er werkelijk gaat gebeuren. Florente is zich bewust van de financiële risico's en gelukkig is er in de afgelopen jaren een nog steviger buffer opgebouwd. Zeker in de laatste jaren was Stichting OOP vel over been aan het raken en had absoluut geen spek meer op de botten. Dat was ook een van de redenen om de schaalsprong te maken want eigenlijk is 5 basisscholen echt te klein om een bovenschools bureau in de lucht te houden en met 11 scholen lukt dat wel. Dit is een fijne schaal, ook passend bij de schaal van Diemen.

Florente ziet de prijsstijgingen ook als een risico en het college heeft dit ook benoemd in het bestuurlijk overleg. Florente heeft aangegeven dat ze verwacht misschien wel meer kosten te hebben maar dat tegelijkertijd het Rijk daarvoor zal compenseren maar het risico is er natuurlijk altijd dat het Rijk dit niet doet. De stichting heeft dusdanig spek op de botten dat dit niet direct een risico is, ook als de Rijksvergoedingen met enige vertraging omhooggaan. Het kan zijn dat de min van 3 ton straks bij de realisatie wat hoger blijkt te zijn maar ook dat kan de stichting wel aan.

Niet bekend is of een inflatiecorrectie wordt toegepast op de ouderbijdrage maar misschien kan die vraag dinsdag aanstaande bij het werkbezoek worden gesteld. De ouderbijdrage is niet disproportioneel hoog en er is altijd oog voor mensen die het echt niet kunnen betalen. Voorts is er een koppeling met de stadspasregeling. Florente is met goed werkgeverschap bezig want het kapitaal van een onderwijsorganisatie zit in het onderwijsgevend personeel.

Conclusie:

De voorzitter concludeert dat het voorstel als hamerstuk naar de raad gaat.

7. Mededelingen portefeuillehouder

Er zijn geen mededelingen.

8. Uitbreiding stadspasaanbod

GroenLinks dankt het college voor de steun en medeleven met de aardbevingen in Turkije en Syrië. Dit houdt heel veel inwoners in Diemen bezig. Het is heel fijn dat de gemeente een bijdrage heeft geleverd.

Het is een logische keuze om de regeling van de stadspas gelijk te trekken met die van Amsterdam gezien het aanbod in Diemen vergeleken met Amsterdam. Alle kinderen moeten mee kunnen doen en dat kan hiermee. Als je kijkt naar de regelingen die er nu zijn, zijn er mogelijkheden voor besparing maar dat moet blijken. De stadspas maakt het simpeler en ook makkelijker voor gebruikers als ook voor de organisatie. Het is belangrijk om als Diemen mee te denken over het aanbod en het niet alleen bij Amsterdam te laten. Dus daar waar dat mogelijk is dat ook doen. Na een jaar zou kunnen worden gekeken hoe het ermee staat om eventueel bij te sturen voor het jaar daarna. Begrepen is dat als de raad akkoord gaat met deze uitbreiding het kindtegoed meteen op de pas staat en dat het voorts meegaat met de uitbetaling van het kindtegoed in december niet hetzelfde is want het woord 'voorschot' gaf wat onduidelijkheid.

PvdA is er trots op dat de gemeente zoveel doet om de inwoners in deze zware financiële tijden bij te staan. De steunimpuls is een mooi pakket aan maatregelen. Een onderdeel hiervan is het gelijktrekken van het Diemense stadspasaanbod voor kinderen met dat van Amsterdam. Alle kinderen in Diemen moeten volop mee kunnen doen en de gemeente moet daar geld voor uittrekken. Dat is belangrijk voor hun ontwikkeling en om een tweedeling in de samenleving te voorkomen. Kinderen kunnen nu gratis zwemmen, cursussen volgen, de bioscoop bezoeken et cetera. Hopelijk komen er meer Diemense aanbieders als het stadspasaanbod gelijk is met Amsterdam.

VVD steunt de uitbreiding van de stadspas voor kinderen tot en met 14 jaar. De uitwerking hiervan heeft echter een grote druk gelegd op de organisatie terwijl er ook veel andere mensen in grote financiële nood zijn zoals gezinnen met kinderen net boven het sociaal minimum en zelfs boven het minimumloon. Mensen die meer verdienen dan 130% van het sociaal minimum kunnen geen aanspraak maken op de energietoeslag. Het gaat niet zelden om mensen die geen tijd of energie meer hebben om te zoeken naar aanbiedingen in supermarkten. Goed is dat bij de steunimpuls wordt gekeken naar het besteedbaar inkomen na de aftrek van huur en energiekosten. Hoe staat het echter met de uitwerking van de betreffende maatregel omdat er wellicht complexe juridische aspecten aan zitten?

De uitwerking daarvan is misschien nog wel een grotere uitdaging dan de uitbreiding van de stadspas. Wat is de status van maatregel 1 uit de steunimpuls? Wanneer kunnen er resultaten van worden verwacht en wanneer gaat die maatregel worden toegepast? Kan de

wethouder toezeggen dat huishoudens met een inkomen ook boven de 130% van het sociaal minimum worden meegenomen in de nog dit jaar uit te voeren armoedemonitor?

PvdA wijst erop dat de raadsvoordracht gaat over de uitbreiding van het stadspasaanbod.

VVD zegt dat de steunimpuls meerdere keren wordt genoemd in het stuk. Veel huishoudens boven de 130% hebben het ook heel zwaar. Het zou mogen gaan om alle inkomens met een bovengrens tot 160% van het sociaal minimum.

Ouderenpartij Diemen vindt het ook belangrijk dat het stadspasaanbod voor kinderen wordt gelijkgetrokken met dat van Amsterdam. Bij de commissie Sociaal waren de middelen hiervoor al ingeschat op ongeveer 300.000-€ 320.000 en dat is uitgekomen maar de financiële verwerking zal de fractie accepteren als dit aan de orde komt.

Ons Diemen zegt dat voor dit voorstel een goede zaak is om gezinnen in deze tijd tegemoet te komen. Hopelijk pakt de uitbreiding van de stadspas ook positief uit voor het gemak in gebruik voor gezinnen. Wellicht kan een tussentijdse evaluatie plaatsvinden voordat de pilot is afgerond.

D66 merkt op dat kansengelijkheid en met name voor kinderen essentieel is. Dat betekent dat je onder andere kunnen sporten en genoeg spulletjes hebt voor school enzovoort. De uitbreiding van de stadspas kan hier een goede rol in vervullen. Een voordeel hiervan is dat men 1 pas heeft in plaats van dat een beroep moet worden gedaan op verschillende regelingen. De doelgroep van minima is namelijk vaak niet de beste in het aanvragen van allerlei regelingen. Helaas is het automatisch toekennen van de stadspas nog niet mogelijk maar wat zou ervoor nodig zijn om dat wel te doen? Kan op de Diemense eigen wijze hiervoor een oplossing worden gevonden voor de ongeveer 100 kinderen die dit betreft of in ieder geval voor de kinderen die het het allermoeilijkste hebben in de bijstand?

De kosten zijn erg hoog maar de voordelen zijn ook immens. Natuurlijk kunnen kinderen uit Diemen ook naar Amsterdam maar het mooiste is als ze in Diemen gebruik kunnen maken van het aanbod. De ambtenaren in de gemeente Amsterdam die over de stadspas gaan, gaan daaraan werken maar kunnen de Diemense ambtenaren er nog een extra boost aan geven, bijvoorbeeld met de sportclubs die zichzelf kunnen aanmelden zodat die gestimuleerd worden dat je je daar kunt aanmelden met je stadspas?

Mooi is dat bij de evaluatie ook participatie wordt meegenomen. Het is goed om dit ook tussentijds bij te houden en kan daarbij ook het aanbod in Diemen worden meegenomen?

Onafhankelijke Partij Diemen ziet de nut en de noodzaak van de uitbreiding van het stadspasaanbod in ondanks de hoge kosten ervan. De uitbreiding naar kinderen is een mooie volgende stap. Het gebruik van deze uitbreiding dient blijvend te worden gestimuleerd en er moet voor worden gezorgd dat het makkelijk vindbaar is. De fractie zal volgen of er volop van gebruik wordt gemaakt.

Wethouder Everhardt vindt dat niemand mag worden uitgesloten van maatschappelijke activiteiten vanwege geldgebrek en dat geldt eens te meer voor kinderen. Als de nood hoog is moet je er voor elkaar zijn en dat geldt ook voor de toestand in Turkije en Syrië. Het is belangrijk om aandacht te hebben voor kinderen die opgroeien in gezinnen die het op dit moment zwaar hebben en nog moeilijker hebben door de hoge inflatie. Dan is de stadspas een beproefd systeem om participatie van kinderen en kansengelijkheid te bevorderen. Het is ook makkelijk uitvoerbaar en werkt laagdrempelig voor de kinderen om er gebruik van te maken.

In het coalitieakkoord is ook gericht opgenomen dat wordt gekeken naar de functionaliteit van de stadspas en welke verbeteringen daarin kunnen worden aangebracht. Er is de afgelopen tijd heel hard gewerkt om tot dit voorstel te komen. Er is heel stevig ingezet op onderzoek en ook in de samenwerking met Amsterdam. Door de gedreven inzet van de ambtenaren en de goede contacten met Relatiebeheer van Stadspas Amsterdam is dit plan in heel korte tijd tot stand gebracht.

Het gaat om een groot bedrag dat wordt uitgegeven en in de pilot wordt bekeken of dat bedrag ook goed wordt besteed en goed terecht komt. Dan zal ook worden gekeken of er eventueel wijzigingen in moeten worden aangebracht. Het is juridisch gedekt en er zal worden bekeken gedurende het proces of er wijzigingen moeten worden aangebracht.

Het Diemense aanbod kan echt meerwaarde gaan geven. Straks kunnen kinderen gebruikmaken van het Amsterdamse aanbod maar het college wil het Diemense aanbod stimuleren zodat kinderen in Diemen gebruik kunnen maken van een rijk cultureel en sportief aanbod. Het beperkt de reistijd en het is ook goed voor de ondernemers in Diemen.

Dit betreft een pilot van 2 jaar want het heeft tijd nodig om het goed in te regelen en om de mensen goed te kunnen bereiken. De evaluatie zal wel worden afgerond voordat de 2 jaar voorbij zijn. In het kader van de steunimpuls wordt de raad al tussentijds een keer in het kwartaal een overzicht geboden van wat is de stand van zaken met betrekking tot de steunimpuls. Daarin wordt dus ook de uitbreiding van het stadspasaanbod meegenomen. Er zijn veel mensen in financiële nood en daarvoor zijn ook andere maatregelen genomen in de steunimpuls. De energietoeslag vindt plaats naar de doorberekening van de draagkracht. Aan het eind van het eerste kwartaal wordt hiervoor met een voorstel naar de raad gekomen. De armoedemonitor is expliciet bedoeld om de effecten van het minimabeleid te toetsen. Bekeken zal worden of de regeling goed terecht komt en wat daarvan precies de effecten zijn. Dat geldt niet alleen voor de minima maar ook voor de mensen die er iets boven zitten. Dit wordt dus in een breed kader goed onderzocht en daar is even tijd voor nodig en hier wordt meegekomen in 2023.

Het automatisch toekennen is op dit moment nog niet mogelijk maar er zal goed worden uitgezocht of dat mogelijk is. Mensen die een bijstandsuitkering aanvragen worden uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek en dan worden ze ook gewezen op de minimamaatregelen maar het is aan de inwoner zelf om daar een eerste stap in te zetten en actie op te ondernemen. Met de armoedemonitor zal worden gekeken hoe het niet-gebruik van minimaregelingen nog verder kan worden tegengegaan en automatisch toekennen zou daarvoor een heel goed middel kunnen zijn maar dit gaat goed onderzocht worden.

De heer Roes geeft aan dat de gesprekken met Stadspas Amsterdam doorlopen. Vooruitlopend op de beslissing van volgende week is alvast een optie genomen op een afspraak om verder te gaan praten over het aansluiten van de Diemense winkeliers en de sportverenigingen. Alle ondernemers kunnen zelf naar Stadspas Amsterdam om aan te geven dat ze willen samenwerken maar vanuit de gemeente Diemen zal een lijst worden aangeleverd met de vraag of Relatiebeheer met hen contact wil opnemen. Relatiebeheer heeft nu al een lijstje gemaakt van winkeliers en anderen die in Amsterdam een vestiging hebben of samenwerking mee hebben en ook een vestiging in Diemen hebben om ervoor te zorgen dat die zich zo snel mogelijk kunnen aansluiten en dan kan de rest van de lijst gefaseerd worden benaderd en kunnen zij zich aansluiten. Het ziet er dus naar uit dat er hard wordt gewerkt aan het Diemense aanbod.

Conclusie:

De voorzitter concludeert dat het voorstel als hamerstuk naar de raad gaat.

9. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 22.36 uur.